IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(TRANSVAALSE PROVINSIALE AFDELING)

I1.20 VOL. 142 PG. 7055-7113.

SAAKNOMMER: CC 482/85 DELMAS

1986-09-04

DIE STAAT teen: **PATRICK MABUYA BALEKA EN 21 ANDER**

VOOR: **SY EDELE REGTER VAN DIJKHORST** EN

ASSESSORE: **MNR. W.F. KRÜGEL**

PROF. W.A. JOUBERT

NAMENS DIE STAAT: **ADV. P.B. JACOBS**

ADV. P. FICK

ADV. W. HANEKOM

142

NAMENS DIE VERDEDIGING: **ADV. A. CHASKALSON**

ADV. G. BIZOS

ADV. K. TIP

ADV. Z.M. YACOOB

ADV. G.J. MARCUS

TOLK: **MNR. B.S.N. SKOSANA**

KLAGTE: **(SIEN AKTE VAN BESKULDIGING)**

PLEIT: **AL DIE BESKULDIGDES: ONSKULDIG**

KONTRAKTEURS: **LUBBE OPNAMES**

VOLUME 142

(**Bladsye 7 055 - 7 113**)

HOF HERVAT 1986-09-04

LEENDERD PIETER CHRISTIAAN JANSEN v.o.e.

FURTHER CROSS-EXAMINATION BY MR YACOOB: Colonel, can I take you back, please to photograph ABD(7)17. -- Ja, ek sien daardie een.

I suggest to you that your explanation about a very short battery contact problem is improbable because the machine was being switched off and the battery being disconnected at that time anyway. -- Ja. Hierdie sou neerkom op 'n dubbele breek van kontak. Dit is nie duidelik hoe lank dit vat wanneer 'n mens die knop begin druk voordat al die elektronika afgeskakel word nie. In hierdie geval het ons te doen met iets wat omtrent een vyfde van 'n sekond gebeur na die punt waar die stopmeganisme begin en ek kan my voorstel - wel, ek weet verseker dat in meeste bandmasjiene daar meer as een skakelaar is wat elektrisiteit na verskillende dele beheer en dit is sekerlik waar vir die opneemtoestand, wanneer beide die speel- en die opneemknoppies ingedruk is, en daarom beskou ek dit as natuurlik dat daar 'n klein tydsverskil kan bestaan tussen tye wanneer krag afgeskakel word na die verskillende dele en in die lig daarvan beskou ek dit as heeltemal billik om die verduideliking te gee soos ek dit gegee het in hierdie geval.

Is it your opinion that the power source of battery was disconnected and then reconnected during this period? -- Ja. My opinie is dat met die afskakelproses, en dit gebeur dikwels by skakelaars, daar 'n kort oomblikkie was waar die krag begin afgaan het en weer aangegaan het vir 'n kort rukkie en dan af. Met ander woorde dit is met die afskakel van 'n deel van die elektronika - was dit nie 'n skoon afskakeling nie, maar 'n sogenaamde vuil afskakeling waar daar nie meteens

kontak/..

kontak onderbreek word nie, maar waar kontak gebreek word en weer gemaak word en dan verbreek word.

Is this the only place on this tape where you - and by this tape I mean both the tapes involved here, 71 and 72, in this series of tapes - sorry, 31 and 32 - is this the only place in both tapes where you come across this phenomenon where the battery disconnects itself and reconnects itself during the putting-off process? -- Ja, as ek reg onthou is dit die enigste plek waar ek so iets waargeneem het wat ek op daardie manier verklaar gedurende afskakeling.

You say that different types of tape-recorders would give somewhat different pulses when they are put off, is that right? -- Ja, dit is korrek. Terwyl ons praat van die afskakeling by teller 024 op BEWYSSTUK 31(1), dit wil sê BEWYSSTUKKE ABD(7)16 en (7)17, is daar net graag iets wat ek daaromtrent wil noem en dit is omtrent die tydsduur vandat die sein verdwyn totdat die sein weer aankom wat in hierdie geval ongeveer twee sekondes is, ŉ bietjie meer as twee sekondes. Op die oog af kan dit miskien taamlik lank klink, maar dit is my ondervinding dat daar verskeie bandmasjiene is wat sulke pouses kan veroorsaak by normale stop en weer aansit in die "record"-modus wat omtrent twee sekondes of selfs langer kan wees. In dié verband is daar twee aspekte wat ŉ rol speel. Die een is die traagheid van die band om tot stilstand te kom by afskakeling en die tweede is die doelbewuste vertraging in die elektronika by aanskakeling wat deur die vervaardigers in bandmasjiene ingebou word. In die eerste geval beteken dit dat by die druk van die stopknoppie word pulse op die band geplaas om die posisie aan te dui wanneer die stopknoppie gedruk is - eintlik moet ek nie sê die

pulse is daar om die posisie aan te dui nie, dit gaan saam met die posisie van waar die stop gedruk is. Die opneemproses eindig dan feitlik onmiddellik, maar afhangend van die traagheid van die sisteem, kan die band nog ŉ entjie verder beweeg voordat die band self tot stilstand kom. By aanskakeling is daar die doelbewuste vertragingsmeganisme wat ŉ tweërlei funksie het. Die eerste is om te verhoed dat sterk pulse opgeneem word op die band en die tweede is om te verseker dat al die elektroniese bane reeds goed funksioneer voordat die opname ŉ aanvang neem. Dit is om te verhoed dat vervormde klank, "distorted sound", op die band opgeneem word. By sommige moderne bandmasjiene is daar ŉ neiging om te sorg dat daar ŉ tydsvertraging van tot vier sekondes sal bestaan tussen die einde van die opname en die begin van die volgende opname nadat die masjien af- en weer aangesit is. By sommige beter klas kassetbandmasjiene word daar twee fasiliteite verskaf, een wat min tydsvertraging sal veroorsaak en een wat doelbewus ongeveer vier sekondes - ŉ vier sekonde-gaping sal veroorsaak. In die eenvoudiger bandmasjiene word daar nie twee fasiliteite verskaf nie, maar daar word verseker dat daar altyd ŉ sekere gaping sal bestaan tussen die ou opname en die nuwe opname. Een van die redes hiervoor is dat baie van die moderne kassetdek-bandmasjiene ŉ fasiliteit het wat genoem word "music search" .... (tussenbeide)

HOF: Loop ons nie nou ŉ bietjie wyd nie, doktor? Wat was die vraag? -- U Edele, ja, dit hou nie direk verband met die vraag nie, maar dit ...

Ons moet kyk of ons ons kan beperk tot die vraag anders gaan die kruisondervraging eindeloos wees. -- Dit het te doen met ŉ ander aspek wat genoem is in verband met ŉ ander

opname/..

opname waar dieselfde situasie voorkom.

Ja, maar ons is nou besig met hierdie spesifieke punt. As daar enige verdere toeligting nodig is, kan mnr. Jacobs dit van u later vra. -- Reg.

MR YACOOB: Now, let us go back to photograph (7)17. I just want to put it to you that your explanation for this pulse variation amounts to speculation and that it is very possibly simply a pulse variation caused by different circumstances. -- Ek het reeds verduidelik dat die vinnige oorgang in daardie puls dui aan dat daar ŉ diskontinuïteit was. Om daardie rede is dit definitief nie slegs ŉ normale puls-variasie nie. Daar het iets addisioneels plaasgevind.

For example, I suggest to you, that this variation in the pulse could be the result of a different machine having been used. -- Nee, dit kan ek nie aanvaar nie, want ŉ ander masjien sou ŉ ander tipe pulspatroon miskien veroorsaak het, maar dit sou nie die diskontinuïteit verklaar nie. Die diskontinuïteit wat in hierdie puls voorkom is iets wat sou moes gebeur het addisioneel tot enige normale handeling.

I suggest to you also that the sound immediately preceding the stage at which the machine was put off, could also give rise to pulse variation. -- Nee, dit kan wel ŉ invloed hê op die puls wat by die opneemkop veroorsaak word, maar nie ŉ effek op die puls wat by die wiskop veroorsaak word nie en hierdie spesifieke puls waaroor gepraat word, is die een wat by die wiskop veroorsaak word.

I suggest to you also that the pulse could be modified by the sound immediately succeeding the time it could be put off, the time the machine was put off after it was put on again when the pulse caused by the erase head in fact

went/..

went past the record head. -- Weer eens die wiskop het niks te doen met die inkomende klank òf voor die stop òf na die stop nie en aangesien dit duidelik is van die boonste foto, ABD(7)16 dat daar 'n aansienlike tyd verloop na hierdie groot puls wat deur die wiskop veroorsaak word en voordat die sein wat opgeneem word weer deurkom, kan ek daardie verduideliking ook nie aanvaar nie.

You would agree that whether there was an erasure of an existing recording or not, can be worked out only by reference to all the circumstances and not only the photographs. -- Dit is korrek.

I want to suggest to you that generally these characteristics are the following ... (intervention)

COURT: Which characteristics?

MR YACOOB: The characteristics of a recording or an erasure of an existing recording over an existing recording. First one gets a depression which is a combination of a distortion and softening of sound for ,5 seconds or thereabouts, then one gets the period during which the recording is made which would vary in time and which would vary about whether it is silent or something comes up on it, depending on whether sound is fed into it or not. Finally you will get, at the end of this process, you will get the five seconds of silence - .5 seconds of silence before recommencement of the original recording. I put it to you that generally these are the characteristics. -- Ja, ek stem daarmee saam, behalwe vir die een situasie wat genoem is "distortion" wat kom in die sogenaamde "depression" van klank. As "distortion" bedoel word om aan te dui dat die klank nou lelik klink dan stem ek nie daarmee saam nie. As dit bedoel word om aan te dui dat die klank

verander/..

verander word ten opsigte van wat dit oorspronklik was, dan stem ek wel daarmee saam.

I just want to deal with the explanation you have given about the time gap at your counter reading 024. Have you any idea - before that, will you please look in connection with that at ABD(3), photographs attached thereto 5 and 6 and 9 and 10. These are your examples of typical off/on interruptions in two cassette recorders. -- Dit was - laat ek net weer duidelikheid kry. Het u gesê ABD(7)3?

No, no, no. ABD(3) and the photographs attached to ABD(3) which I want you to pay particular attention to are photographs 5 and 6 on the one hand and 9 and 10 respectively. You will find them on the second and third pages of the photographs. -- O ja. Ja, ek het dit.

Do you accept that those were examples which you put up of what happens in what is shown on the oscilloscope in an off/on interruption in two cassette recorders? -- Ja, dit is korrek.

And you chose these recorders, these particular cassette records, because they would be generally speaking of the type used by the police in the field, as I understood your evidence, is that correct? -- Ja, met die verstandhouding dat daar meer as hierdie is wat deur die polisie gebruik word, maar hierdie is 'n tipe wat ook wel deur hulle gebruik word.

Is it correct that the time-scale of all those photographs is one second? That is a horizontal time-scale? -- Vyf en ses asook 9 en 10 is in alle gevalle een sekonde, dit is korrek, ja.

And do you accept that according to those photographs the whole process of off and on is completed within the one second time scale which you have chosen? -- Ja, dit is korrek.

Do you/..

Do you accept that that is the time-scale for, generally speaking, the reasonably unsophisticated cassette recorder such as those you have used to make that example? -- Nee, dit kan ek nie aanvaar nie. Ek het al verskeie variasies gevind. Hierdie twee voorbeelde toevallig, daar gebeur die hele proses in minder as een sekonde, maar ek het al met verskeie bandmasjiene te doene gehad, kassetbandmasjiene, redelik eenvoudige masjiene, wat aansienlik meer as een sekonde vertraging gee tussen die ou en die nuwe opname.

Could you please give us one or two examples of battery operated portable cassette recorders which would take two seconds to complete the process? -- Herhaal net die vraag weer. Ek het nie die eerste deel gehoor nie.

Could you please give us one or two examples of battery operated cassette recorders which would take two seconds to complete the process. -- Wel, ek weet vir 'n feit dat my Sony TC142 ongeveer 1,8 sekondes vat vir die hele proses. Ek kan nie afhand-syfers gee vir ander opnemers nie.

There is a National Panasonic machine in court. I do not know whether it is available now.

COURT: What is the point, Mr Yacoob?

MR YACOOB: My Lord, I just wanted to ask him whether on the assumption that the recording was made by the National Panasonic if he could look at the recorder and tell us whether he has any idea of the time gap on that machine.

COURT: Now, can one look at a machine and just say what is the time gab?

MR YACOOB: He may know the machine and may have done some experiments, but if he did not then I will ...

COURT: Well, you can show him the machine during the

lunch adjournment.

MR YACOOB: We would like you to see a National Panasonic machine which has been at court, which we will give to you and we would like you to be able to tell us on the assumption that that was the type of machine used, what sort of time gap it would take. -- Goed, ek sal daarna kyk. Dit dien natuurlik duidelik verstaan te word in hierdie verband dat wanneer ŉ bandmasjien afgeskakel word en weer aangeskakel word, dan kan ŉ mens nie na die tyd altyd vasstel of daar dalk ŉ geval was waar iemand die band doelbewus of per ongeluk ŉ bietjie aangespeel het in daardie tyd nie en ek neem nou die voorbeeld van waar iemand ŉ bandmasjien stop en dan wil seker maak of hy ŉ opname gehad het, so hy gaan ŉ bietjie terug, hy luister daarna tot die punt waar hy weet dit is die punt waar ek gestop het, dan druk hy weer die stopknoppie en in so ŉ geval kan ŉ mens natuurlik ŉ willekeurige addisonele tydslengte byvoeg wat nie na die tyd waargeneem kan word nie.

Could that be an additional explanation for what happened at counter no. 024? Your counter no. 024, or an alternative explanation. -- Ek is geneig om te sê nee. Ek is geneig om te dink dat die bandmasjien self ŉ taamlike lang tyd veroorsaak, maar sonder om die spesifieke bandmasjien te toets en daarby bedoel ek nie dieselfde tipe nie, maar daardie selfde spesifieke bandmasjien, sonder om dit te toets, kan ŉ mens nie seker wees nie, maar ŉ mens weet in ieder geval verseker dat in al sulke gevalle moet die moontlikheid van ŉ addisionele tyd wat op ŉ ander manier ingesit is, wel oorweeg word.

I would like you please to look at, just to finish with counter reading 024, to look at photograph ABD(7)16. -- Ja, ek het dit.

Do you/...

Do you accept that, when one looks at that photograph, it is quite clear that the sound having stopped after the machine was switched off, came in again without any pulse indicated? -- Nee, daar is wel 'n klein pulsie. Op die oorspronklike is dit duideliker sigbaar, maar selfs op die kopieë kan daar ongeveer 4 millimeters net voor die sterk sein inkom, kan daar 'n klein pulsie gesien word wat hoofsaaklik na die bokant staan.

Can you say for what sort of machine that sort of small pulse is typical, for coming into the recorder? -- Nee, dit is iets wat ek glad nie weet nie. My indruk was ook dat in bandmasjiene van dieselfde soort sal daar dikwels, ongeveer dieselfde tydslengte wees tussen so 'n pulsie en waar die spraak begin, maar die grootte van die puls kan varieer en sal waarskynlik van geleentheid tot geleentheid varieer.

Would you say then that that little pulse which you have indicated shows the start of the recording, at counter no. 024? -- Ek sal dit graag 'n bietjie anders stel en dit is naamlik dat daardie klein pulsie sou ek beskou as deel te wees van die begin van die opname en ek sê dit in die sin dat die opneemknop en die speelknop kon dalk voor die tyd ingedruk gewees het, maar dat die masjien op daardie stadium eers enige pulse op die band begin sit.

I would now like to get back to what happened at counter reading 442 to 445 and your photographs ABD(7)11 and (7)12. Is this the only pulse of this nature, that is of the switch off pulse or which we say is the switch off pulse and which you say is a pulse consequent upon a battery contact in ABD(7)12, that is the pulse I am talking about. Is this the only pulse of this nature which you came across on this recording, that is to

say/..

say 31(1) and 31(2) taken together. -- Die puls waarna verwys word, is die pulsgroep wat begin ongeveer 70 millimeters vanaf die linkerkant op ABD(7)12 en my antwoord daarop is dat ek nie kan onthou of ek soortgelyke pulse op enige ander plek van die band raak gesien het nie. Wat ek egter wel onthou, en daarvan is ek heeltemal seker, is dat ek pulse gesien het wat sou ooreenstem met die eerste deel van hierdie pulsgroep wat .. (intervention)

By that you refer to the first two small pulses? Comparatively speaking. -- Selfs minder as die eerste twee klein pulse, soms selfs ŉ deel van die eerste puls en ŉ mens sou kan oorweeg dat sulke gevalle ŉ situasie is van ŉ baie kort verbreking van die batterykontak. Dat hy vir ŉ baie kort tydjie verbreek was en dan weer herstel het.

Do you say that that short battery interruption is indicated by the first part of the pulses which you have indicated? -- Ek het nie by daardie gevalle waar ek net ŉ baie kort deeltjie van die puls gesien het gewoonlik ŉ kommentaar gemaak dat dit batterykontakverbreking is nie omdat in afwesigheid van verdere getuienis ŉ mens nie seker kan wees nie en tweedens was daar ŉ groot aantal gevalle waar die gedeelte van die puls teenwoordig was, maar waar dit geen noemenswaardige invloed op die opname gehad het nie. Met ander woorde dat daar slegs ŉ klein geluidjie bykom by die opname, maar dat dit verder die opname nie steur nie. Ek onthou dat ek verskeie sulke plekke op die ossilloskoop gesien het wat nie eers met die oor hoorbaar was nie, maar my mening is dat daardie verskynsels wel toegeskryf kan word aan batterykontakprobleme.

But as far as pulses are concerned and to the extent that you use pulses to make your conclusion, are you saying

that/..

that it is the first part of the pulses to which you have referred which indicates battery contact problems? Leaving aside the other evidence now that we are talking about. -- Nee. Ek het reeds gesê ek kan nie net die eerste gedeelte beskou as aanduiding dat dit wel batterykontakprobleme is nie en nou moet ek daar onderskei as 'n positiewe aanduiding nie, maar dit is wel 'n mate van 'n aanduiding, ja. In daardie opsig is dit korrek.

Is there anything else in that pulse which confirms your opinion? In that group of pulses. -- Ja, dit het ek reeds verduidelik gister, dat die manier waarop die pulsgroep vervormd is met die afwesigheid van die derde puls, dui vir my daarop dat weer eens gedurende die pulsgroep het daar dinge verkeerd gegaan.

How do you explain the approximately half a second silent gap immediately before the group of pulses which begin at 70 millimetres from the left-hand side of the photograph? -- Ek verklaar dit daardeur dat ek sê dat met die batterykontakprobleem wat ontstaan het, het die voorspanning op die opneemkop geheel of gedeeltelik verdwyn en wanneer die voorspanning weg is of baie swak is, kan daar geen goeie opname gemaak word in daardie deel nie.

I thought you said yesterday that the group of pulses beginning at 70 millimetres from the left-hand side indicated the beginning and the end of the battery contact problem. That is the disconnection and the reconnection. -- Ja, dit is korrek, maar dit moet in gedagte gehou word dat die proses gelyktydig op twee dele van die band 'n invloed het, naamlik by die opneemkop en by die wiskop. Die batterykontakverbreking sal veroorsaak dat daar 'n pulse deur die opneemkop op die

band/..

band geplaas word sowel as deur die wiskop, maar afhangend van wanneer die batterykontak herstel kan die plek waarby opname weer voortgesit word op enige punt voorkom na die pulse wat deur die opneemkop op die band geplaas is.

What is the time span covered the group of pulses starting at 70 millimetres from the left of the photograph? -- Kan ek net daardie vraag antwoord voordat ek hierdie - verder gaan?

What is it .. -- Wat ek wou sê is dat die opneemkop kan weer begin werk voordat die puls wat deur die wiskop op die band gesit is by die opneemkop verbygaan en dit kan veroorsaak dat die wiskop, wat nou weer geheel of gedeeltelik werk, die puls wat - nee, nee, ekskuus. Dit kan veroorsaak dat die opneemkop wat nou weer geheel of gedeeltelik werk, die puls wat deur die wiskop op die band geplaas is, kan verander. Hy kan hom van vorm verander en hy kan hom kleiner maak as wat hy oorspronklik was. In hierdie geval lyk dit vir my asof die opneemkop weer begin werk het op die tydstip wanneer die puls wat deur die wiskop veroorsaak is by die opneemkop verbygegaan het en daarom is die laaste deel van hierdie puls gemodifiseer.

I just want to put it to you that .. (tussenbeide)

MNR. JACOBS: Ek dink daar is nog 'n vraag wat nie geantwoord is nie, die distansie wat ... (tussenbeide)

HOF: Kan iemand nog die vraag onthou?

MR YACOOB: I asked him what time span was covered by the group of pulses starting 70 millimetres from the left of the photograph. -- Dit is moeilik om te sê presies wat die tydslengte hier is, want daar is nog addisionele effekte op die spel, maar dit lyk vir my in millimeter vanaf die foto gemeet is dit so iets soos 10 millimeter ongeveer.

We make it 7½ millimetres, but even on your

calculation/..

calculation the silence is about twice as long as the time taken for the battery to disconnect and reconnect. -- Ja, die stiltetjie tussen die twee pulse is die gewone ongeveer 24 millimeter op die tydskaal van twee sekondes op hierdie foto's wat dan weer terugwerk na ongeveer 'n half sekonde.

I put it to you that that 5 seconds represent a clean tape prepared for recording and that your explanation is not acceptable. -- Ek stem saam dat daardie half seconde is band wat voorberei is vir opname, want dit is band wat reeds uitgevee is deur die wiskop, maar waarop nog nie opgeneem is deur die opneemkop nie, maar andersins hou ek by my verduideliking.

I further want to put it to you that if the bias goes off the recording head would record signals even more loudly rather than more softly. -- Ek is nie seker dat ek die vraag verstaan nie. Ek kan nie .. (intervention)

COURT: Neither do I. Is it suggested that the bias goes off, the scrambling effect, not the scrambling effect - yes, the sort of levitational effect disappears and therefore the recording is louder?

MR YACOOB: My Lord, no. It is suggested that if the bias goes off, then the recording level is louder.

COURT: Why?

MR YACOOB: Because the purpose of the bias, as I understand it, is to control that recording level. Let me just take instructions. My Lord, my instructions are that the signal level goes down as you apply bias and in fact goes up as you reduce bias. This is based on the fact that the purpose of the bias is in fact to soften up the magnetic particles so as to make, as I understand it, a more controlled sort of

recording/..

recording when the recording is made, but I am told quite clearly that bias, the presence of bias causes the recording level to go down, absence of bias, while increasing distortion, causes the recording level to go up.

HOF: Wat sê u daarvan? -- Dit is heeltemal iets nuuts vir my. Al die publikasies oor die onderwerp wat ek al bestudeer het wys daarop dat daar ŉ geweldige deurbraak gekom het in die maak van bandopnames toe die mense begin het om voorspanning op te sit. Met voorspanning word die sein met ŉ faktor van ongeveer 30 na 40 keer beter op die band opgeneem as sonder voorspanning, maar dit is wel afhanklik van frekwensie. Met ander woorde die voorspanning wat die beste opname sal veroorsaak by 500 herts is eintlik te veel vir dit wat nodig is by 5 000 herts. Onder normale omstandighede sou ŉ mens dus vind dat indien die voorspanning verminder word die hoë frekwensies vir eers ŉ klein bietjie beter opgeneem word tot by die punt waar die limiet bereik word vir die hoë frekwensies, of sal ek sê tot by die punt waar die optimum bereik word vir die hoë frekwensies, maar as die voorspanning nog verder daal, dan daal die opnamevlak dramaties en dit is juis hierdie kritiese effek ten opsigte van die voorspanning wat veroorsaak dat ŉ bandkopkontak baie belangrik is aangesien die voorspanning wat op die band ŉ effek het vinniger afneem of sal ek sê baie vinnig afneem soos wat die band verder weg van die kop sou beweeg. So my antwoord op die vraag is dat ek nie daarmee saamstem nie en dat ek nog nooit daardie sienswyse gehoor het nie.

MR YACOOB: I put it to you that the effect of bias is to improve the recording by decreasing distortion. -- Ek kan nie daarmee saamstem nie.

My Lord, I/..

My Lord, I am told that no. 7 has an urgent matter of need for which he has to leave. I ask Your Lordship's permission ..

COURT: Very well.

MR YACOOB: I want to put it to you that what is reflected on photograph ABD(7)12 is in fact the tape recorded being switched off with some variation in pulse. -- Ja, ek sê ook dat die bandmasjien daar afgegaan het, maar ek neem aan dat die vraag impliseer dat dit afgeskakel is deur die stopknoppie te druk terwyl ek sê dit het afgegaan deur ŉ soortgelyke meganisme, naamlik deur batterykontakverbreking.

And I want to put it to you that there is nothing in that pulse which indicates the tape recorder going on again, after it had been switched off, after it went off. -- Wel, dit is duidelik dat die bandmasjien weer op een of ander manier aangekom het. So, ek verstaan nie daardie vraag nie.

And I put it to you that the reason why you can hear things on the tape after that is because that was the end of a recording over a pre-existing recording and all you hear after that is a pre-existing recording. -- Ja, ek stem nie daarmee saam nie.

To come back to the other proposition I put to you, I put it to you that there is nothing - there is no pulse which indicates that the machine was switched on again after it had been switched off. -- Ja, daar hoef ook nie ŉ puls te wees wat sal aandui dat die masjien aangeskakel was nie aangesien so ŉ puls ewe goed binne die ander puls weggesteek kan wees. Met ander woorde ek sê dat dit is nie nodig dat daar ŉ aparte puls sigbaar hoef te wees om te kan sê dat die bandmasjien op daardie manier weer aangeskakel het nie.

Are you/..

Are you saying that the other pulse can be stuck away or that it is stuck away into an existing pulse in this case? -- Ek sê dit kan weggesteek wees aangesien dit nie duidelik is of onder sulke omstandighede daar ooit 'n addisionele puls gevorm word nie. Die normale addisionele pulsie wat by aanskakel gevorm word sê ek is te sien in BEWYSSTUK ABD(7)16, 'n paar millimeters voor die punt wanneer die sein weer begin aan die regterkant van die foto en as dit by normale omstandighede so 'n klein puls is dan sê ek dit kan maklik wees dat onder hierdie omstandighede waarvan ek praat die puls òf nie gevorm het nie òf weggesteek is tussen die ander puls.

If the pulses on photograph ABD(7)12 show an on/off situation, do you accept that those set of on/off pulses are very different from the on/off pulses reflected in ABD(3) photographs 5, 6, 9 and 10? -- Ja, dit is duidelik in hierdie gevalle waarna verwys is dat sonder enige twyfel dit nie dieselfde bandmasjien is wat hier ter sprake is op BEWYSSTUK 31(1) en (2) nie as wat daar gebruik was vir die toetse in BEWYSSTUK ABD(3) met die foto's 5 en 6 en 9 en 10.

They are also dramatically different from the on/off situation at counter no. 024 depicted by your photograph ABD(7)16. -- Ja, dit is korrek.

I want to get to the beginning of this interruption and play for you, just to give you another opportunity to see whether you could hear the music there. We are starting to play, My Lord, at counter no. 287 on the 7 700, 242 on the 7 100. Your Lordship will find the approximate position at page 9 of the transcript shortly before the interruption which I indicated to Your Lordship which exist on page 9 yesterday. (Recording is played - stop.) Now, we have stopped at

counter/..

counter no. 291 on the 7 700 and counter no. 246 on the 7 100. Did you hear the music there this time or not? -- Ja, ek hoor die deel wat ek beskryf het as musiekagtige klank.

I put it to you that that is clearly music and it is very different from the sounds made by singing voices or melodic voices. -- Ek kan nie daarmee saamstem nie. Ek het daardie stukkie in baie fyn besonderhede ondersoek met my toerusting en ek kan geensins met daardie standpunt saamstem nie. ŉ Mens moet versigtig wees om ŉ te belangrike opinie te vorm oor so ŉ kort stukkie klank sonder om dit op ander maniere deeglik te analiseer.

Did you hear the voice saying something like "start" immediately after the music? -- Ja. Ek het die stem gehoor. Dit klink nie vir my na "start" nie. Dit klink vir my, om die waarheid te sê, na die Bantoewoorde "agê", maar daaroor is ek ook nie duidelik nie.

Did you hear the slight depression or distortion of sound before the music began? -- Nee, dit hoor ek nie. Ek sê, om die waarheid te sê, dat dit nie daar is nie. Ek aanvaar nie dat daar so iets is op die punt voor die musiek voorkom nie.

I put it to you that it is there. -- Ja, ek kan net weer sê dat ek daardie hele deel baie deeglik en fyn beluister het en geanaliseer het en gevind het dat die effek wat genoem is hier glad nie teenwoordig is nie. Wat daar gebeur is die applous die neem af so daar is ŉ natuurlike afname van applous op daardie punt en dan is daar die stem wat klink, soos wat ek sê "agê" wat ek my kan voorstel dat dit inpas daarby, dat ŉ nuwe spreker oppdie verhoog verskyn en iets sê om die gehoor te groet.

Before I tell you how we interpret this whole

section/..

section, I would like to play to you now the section which you called silent in between the music and so on what we say is in between the end of the recording which you have just heard now and the recommencement sound which occurs later and I want you to pay particular attention to see whether you could hear the sort of movement or walking in the background what we talk about which indicates that the recorder would have been on with the microphone at the time. (Recording is played - stop.)

COURT: The question is?

MR YACOOB: Do you accept that that sounds like movement in the vicinity of the tape recorder? -- Nee, ek stem nie daarmee saam nie.

In the vicinity of the microphone.

ASSESSOR (MR KRüGEL): Did you say tape recorder or microphone?

MR YACOOB: I said tape recorder and then changed it to microphone because one does not know exactly where the tape recorder was.

ASSESSOR (MNR. KRüGEL): Is u antwoord nog dieselfde? -- Ja. My siening daarvan is dat daar nie klanke is wat ek duidelik genoeg kan hoor as synde beweging naby die mikrofoon nie. Daar is wel diverse klank wat ek daar hoor, maar my standpunt is dat dit normale klank is wat deurlek na die opnemer in 'n tyd wanneer daar kontakprobleme is.

MR YACOOB: Is it correct that nowhere else in all the tapes that you have examined in connection with this case, where there are contact problems, would you get that sort of sound or did you get that sort of sound? -- Ek stem nie daarmee saam nie. Daar is verskeie plekke waar ek wel klanke hoor deurbreek het, weliswaar nie hierdie spesifieke klank nie.

I put it to you that nowhere in any of these tapes

is/..

is there a situation where during contact problems there are these sort of sounds. -- Ja, ek stem saam dat daardie spesifieke klanke soos ek daar hoor, dié hoor ek nie op ander plekke gedurende kontakprobleme nie, maar soos ek gesê het ek hoor wel by sommige ander kontakprobleme klanke.

Now you say that this section from 442 to 445 that is starting with what we say the depression of sound and the music, up to the point where the recording recommences, is a combination of battery contact-problems and microphone-contact problems, is that correct? -- Ja, batterykontakprobleme en verbinderprobleme iewers tussen die mikrofoon en die bandopnemer. Dit moet in gedagte gehou word dat hierdie situasie ook in my oorweging daarvan saam beskou is met 'n soortgelyke situasie wat by tellerlesing 670 op BEWYSSTUK 31(1) voorkom waar daar ook 'n hele aantal sekondes verlore geraak het uit die opname en dieselfde - in sekere opsigte dieselfde eienskappe geld, maar in ander opsigte heeltemal ander eienskappe.

We will come to that. At which point do you say that the microphone-contact problem began? -- By die deel, ongeveer in die middel van foto ABD(7)11 waar die klank skielik baie minder word en die streep wat die klank voorstel begin om feitlik konstant horisontaal te loop sonder veel uitwykings na bo en onder.

Do you say that the microphone-contact problem resolved itself? -- Die mikrofoon-kontakprobleem sou tot 'n einde gekom het iewers in die deel op die foto ABD(7)12 se middel waar daar 'n klein puls is en die deel naby aan die regterkant waar die sein weer natuurlik deurkom. Dit kon enige plek in daardie gedeelte weer herstel het en dieselfde effek veroorsaak het.

So you/..

So you say that the microphone-contact problem lasted for approximately seven seconds? -- Dit is korrek, ja.

Was there complete absence of contact during this period or what? -- Nee, volgens my mening kom daar wel nog ŉ klein hoeveelheid van die sein deur.

And are you saying that the sounds we hear on the tape recorder are sounds coming from where the microphone would have been but are unclear because of the microphone-contact problem? -- Ja, maar daar moet natuurlik in gedagte gehou word dat sulke willekeurige kontakprobleme soos wat daar wel voorkom op hierdie band, het dikwels ŉ neiging om nie volledig en nie konstant te wees nie. Met ander woorde ŉ mens kan kry dat gedurende die tydperk van kontakprobleem daar vir kort tydjies wel gedeeltelike herstelling is. Om net ŉ voorbeeld te gee van waaraan ek dink, gestel honderd persent kontakverbreking sou beteken dat daar niks klank deurkom nie. In hierdie geval is daar miskien iets soos 99% meeste van die tyd, maar dit varieer. Dit kan miskien wissel tussen 98 en 99,5 sodat daar fyn variasies is binne-in die amper volledige verbreking van kontak. Dit is die situasie wat ek sou verwag wanneer daar ŉ kortsluiting in die drade ontstaan eerder as ŉ verbreking van die kontak, met ander woorde dat die draad nie meer kontak maak nie. Daar is natuurlik nog ŉ effek wat ŉ mens sou kan oorweeg. Ek sê nie dat ek dit oorweeg in hierdie geval nie, maar dit is iets wat in sulke gevalle kan gebeur en dit is dat binne-in so ŉ bandmasjien waar die verbinder ingesteek word wat die sein vanaf die eksterne mikrofoon invoer is daar skakelaar wat die elektronika oorskakel tussen interne mikrofoon en eksterne mikrofoon. Net soos ŉ mens op enige ander plek probleme kan kry, kan ŉ mens ook

met daardie skakelaar probleme kry, dat daardie skakelaar baie kritiek is ek by tye vanself terugskakel vanaf eksterne mikrofoon na interne mikrofoon of dan selfs gedeeltelik oorskakel.

Do you rule that possibility out in this case? The possibility of some problem switching between internal and external microphones? -- Dit kan sekerlik nie ŉ volledige oorskakeling wees nie. Dit kan ek nie aanvaar nie. Aangesien ŉ ingeboude mikrofoon altyd ŉ klein hoeveelheid van die motor van die bandmasjien se geraas optel. ŉ Ingeboude mikrofoon kan dus nooit so ŉ lae vlak van klank opneem as ŉ eksterne mikrofoon nie, want hy hoor sy eie motor se geraas. Ek hoor nie in hierdie gedeelte wat ek sou kan beskryf soos iets wat klink soos ŉ motor se geraas nie en daarom sou ek sê as daardie moontlikheid oorweeg word, dan moet dit oorweeg word in die sin dat daar slegs gedeeltelike kontak met die interne mikrofoon gemaak word sodat slegs ŉ klein persentasie van sy klank opgeneem word en nie die volle klank nie.

My Lord, a number of the accused have difficulties which may arise out of the food that all of them ate. It seems that it is a large number of them, and I am asked to ask Your Lordship either to adjourn for five minutes or to take the tea adjournment now.

COURT: How big is the number?

MR YACOOB: Eight.

COURT: Are you sure it is the food?

MR YACOOB: I do not know.

COURT ADJOURNS FOR TEA. COURT RESUMES.

LEENDERD PIETER CHRISTIAAN JANSEN (Nog onder eed)

FURTHER CROSS-EXAMINATION BY MR YACOOB: Do you now

consider/..

consider it a possibility that there was an intermittent switching from one microphone to another, from the internal to the external microphone? -- Nee, ek het gesê dat volgens my mening is dit nie wat gebeur het nie, maar dit is een van die situasies wat oorweeg kan word in so ŉ geval.

Have you experienced that musical effect that we spoke of in any of the contact problems in all the tapes before this Court which you have examined? -- Nee, ek kan nie onthou dat ek daardie spesifieke tipe probleem teëgekom het in enige van hierdie bande nie.

I want to put it to you that on a proper analysis of the whole of the occurrence between counter reading 442 and 445 we say that there were three efforts to erase something at this point. The first effort commenced before the music began and took in some music, the second effort ended at wiping out the music, began before the voice which you hear there. The third effort began immediately after that voice and possibly cut some of it out, but gave rise to the sounds that you hear in the comparatively silent part in the - comparatively silent part between the point at which the sound stops and the point at which the sound begins. -- Die siening soos voorgehou kan ek hoegenaamd nie mee saamstem nie. Ek sê dat dit nie moontlik was nie en ek grond my mening daarop dat in die gedeelte aan die linkerkant van ABD(7)11, en dit sluit moontlik ook in ŉ deel nog voor dit wat nie op die foto verskyn nie, maar wat ek wel ondersoek het, in daardie deel is daar geen plek waar die klank verdwyn nie behalwe by ŉ aantal kort verdwyings van klank wat ŉ tydjie voor dit gebeur en wat in my notas aangedui is as die verdwynings van klank by 442, maar dit sluit nie - daardie val buite die gebied

wat deur/..

wat deur hierdie voorstelling van wat gebeur het deur die Verdediging ingesluit is. Die oorgange tussen die verskillende dele van die sein, insluitende die deel van musiekagtige klank, is glad, sonder enige diskontinuïteite wat nie strook met die veronderstelling dat daar pogings aangewend was om op daardie punt spraak uit te gee nie. So, die besware teen die meervoudige uitgeeproses lê in terme van die gedrag wat ek waarneem in die gedeelte hoofsaaklik aan die linkerkant van die foto ABD(7)11.

HOF: Om u herinnering ʼn bietjie op te skerp, waar sou die beweerde musikale effek lê op (7)11? -- Dit is by die klanksein wat strek vanaf die punt ongeveer 21 of 22 millimeter van die linkerkant af tot by ongeveer 26 millimeter vanaf die linkerkant. Dit is die tweede redelik hoë groep van seine wat van die linkerkant af te sien is.

ASSESSOR (PROF. JOUBERT): Wat op die afdruk so half vaal voorkom? -- Dit is op die afdruk ʼn bietjie vaal, ja.

HOF: Dit is nou daar voor sou daar, volgens die Verdediging, ʼn onderbreking wees? -- Dit is korrek.

In ʼn poging om iets uit te haal. Ja, dankie.

MR YACOOB: I just want to put it to you that as far as we are concerned the musical bit starts at about 12 millimetres from the left-hand side of the photograph and ends at about 16 millimetres from the left-hand side of the photograph.

HOF: Dit is dan die eerste hoë groep pulse in plaas van die tweede hoë groep pulse.

MR YACOOB: That is so. -- U Edele, ek kan my versekering gee dat ek daardie deel deeglik bestudeer het en met behulp van die toerusting tot my beskikking is dit moontlik om baie akkuraat vas te stel watter klank kom van watter deel af

en ek/..

en ek het geen twyfel daaromtrent dat dit wel die tweede redelik hoë pulsgroep is wat die musiekagtige klank het en nie die eerste nie.

ASSESSOR (PROF. JOUBERT): As ek weer mag vra hierdie vaal kleur van die afdruk, dit vergelyk ook met (7)12, dit beteken niks. Die vaal vergelyk met die wit. -- Nee, die vaal kom in uit die fotografiese proses. Dit word gevind by dele waar daar groter sein is wat veroorsaak dat die kolletjie nou vinniger na onder en bo beweeg, die ossilloskoopskerm se kolletjie en die effek wat dit op die fotografiese film het is gevolglik kleiner. So, dit is tipies in sulke gevalle dat ʼn vinnig-bewegende deel of ʼn hoë amplitude deel ʼn ligter kleur sal hê as ʼn deel wat stadig beweeg. Dit is altyd ʼn probleem wanneer ʼn mens so ʼn foto afneem as jy dit instel dat die vinnig-bewegende dele duidelik uitkom, dan is die stadig-bewegende dele heeltemal oorbelig.

MR YACOOB: I put it to you that there is a disappearance of sound or a depression of sound towards the end of the first 12 millimetres of your photograph, ABD(7)11. -- Dit is korrek dat die sein daar besig is om af te neem. Op die foto kan dit ook gesien word dat daar ʼn deel is waar die sein kleiner is, maar ek het daardie deel spesifiek vergelyk met vorige dele en dit is sekerlik wel ʼn geval daarvan dat dit applous is wat besig is om af te neem. Die applous het vir ʼn geruime tyd aangegaan en was op hierdie deel besig om swakker te word. As ʼn mens die aparte dele beluister dan is dit duidelik dat daar ʼn egalige afname is in die applous en dit is wat veroorsaak dat daar ʼn verminderde sein waargeneem word en nie enigiets anders nie.

COURT: Have we not trodden this spot before, Mr Yacoob?

Backwards/..

Backwards and forwards.

MR YACOOB: Not according to my notes. I just want to put one more thing to him in relation to this and that is the end of this.

COURT: Yes.

MR YACOOB: I just want to put it to you that that is a depression which characteristically occurs at the beginning of an erasing process or a rerecording process over an existing recording. -- Ek stem nie saam dat dit die verklaring is vir daardie verskynsel nie.

I now want to move to the next comparatively long interruption which is described by you under your counter reading 670 in your report. -- U Edele, ek sal graag die foto's wil inhandig wat verband hou met daardie deel. Daar is twee foto's daarop.

HOF: Dit sal wees ABD(7)18 en 19.

MR YACOOB: May there be just some identification for my purposes about which is which.

COURT: Yes, I will just take them in first. Die foto ABD(7)18 is die foto wat die begin aandui en waarop staan 670. Die foto ABD(7)19 is die foto wat die einde aandui en waarop staan 672.

MR YACOOB: Can you quickly indicate to us what your photograph ABD(7)18 represents by giving some kind of indication as to distance as well. -- Ja, ek wil net gou kyk dat ek dit kan vergelyk met die transkripsie ook. In die transkripsie verskyn dit op bladsy 13. Die foto's ABD(7)18 en ABD(7)19 is van die begin- en einde-dele van die verdwyning van klank soos beskryf in my BEWYSSTUK ABD(6)2 onder die tellerlesing 670 by band 1 kant 1, dit wil sê die eerste bladsy daarvan.

ABD(7)18 wys twee sekondes by die begin van die verdwying van klank en ABD(7)19 wys twee sekondes aan die einde van die deel. Ek kan miskien net op hierdie stadium sê dat die wit strepie in die middel, die horisontale streep aan die linkerkant van ABD(7)19 is veronderstel om naby die heel linkerkant van die foto te begin en die enigste rede waarom dit nie daar begin nie is omdat die kamera se knoppie 'n bietjie laat gedruk was toe die kolletjie alreeds 'n entjie wegbeweeg het in die prentjie in, maar dit is weer eens 'n geval dat die gebied vanaf die regterkant van ABD(7)18 en tot by die linkerkant van ABD(7)19, daardie gebied geen opvallende eienskappe bevat nie. Die strepie loop deurgaans feitlik horisontaal met effense kartelings. Die ooreenstemmende plek op bladsy 13 is in die .. (tussenbeide)

HOF: U het al gesê daar waar staan "no sound two counts". -- Ja, dit is korrek.

MR YACOOB: Now, can you give us a description of what photograph ABD(7)18 is suppose to represent with some indication as to distance of those photographs as well. -- Volgens my verduideliking .. (tussenbeide)

HOF: Kan ek net duidelikheid kry, is daar 'n oorvleueling van 'n stukkie van die horisontale streep op ABD(7)18 met die horisontale streep van (7)19 of is daar 'n stuk weg tussenin wat nie gedek word deur die twee foto's nie? -- Daar is 'n stuk weg tussenin, maar dit is die stuk wat ek gesê het wat ek op my ossilloskoop ondersoek het en gevind het dat daar niks, geen eienskappe is wat opvallend is nie.

Dankie. -- In hierdie geval is my siening van die saak dat daar eers 'n batterykontak-onderbreking was wat sou veroorsaak dat die bandopnemer vir 'n onbekende tyd afgeskakel

het/..

hêt en dat gedurende die tyd wat die bandopnemer af was daar ŉ verbindingskontakprobleem ontstaan het, sodanig dat toe die bandmasjien weer begin werk nadat die batterykontakverbreking herstel was, is daar geen sein opgeneem tot op die punt waar ŉ mens op ABD(7)19 kan sien dat daar ŉ sein opgeneem is nie. Die verbindingsprobleem het dus herstel op die punt op ABD(7)19 waar dit duidelik is dat die sein weer normaalweg deurkom.

Kan u net vir my nou verduidelik op die eerste foto, ABD(7)18 het ons sein aan die linkerkant, heel links op die foto, en dan in die middel van die foto het ons ŉ klompie pulse. Wat is dit heel links en wat is dit in die middel of ŉ bietjie meer regs van die middel op die foto? -- Die deel heel links is sein wat opgeneem is en by die punt waar daardie sein skielik verdwyn, dit is die plek waar ek sê waar die battery-kontak ontstaan het .. (tussenbeide)

Die kontakprobleem? -- Die kontakprobleem ontstaan het, ja, en die wiskop was op daardie oomblik op daardie posisie - ek-skuus, die opneemkop was op daardie oomblik op daardie posisie van die band.

En die wiskop was waar? -- En die wiskop was op die punt waar die pulsgroep wat net regs van die middel voorkom begin.

MR YACOOB: Let me put it to you this way, how do you calculate the time by measuring the distance between the point at which you say the record head was and the point at which you say the erasure head was at that time, at the time when the interruption took place? -- Wel, as die hele foto twee sekondes beslaan, en dit stem ooreen met ongeveer 96 millimeter, dan sal daardie gedeelte wat ongeveer so iets soos 45 millimeter is, net ŉ klein bietjie minder wees as een sekonde.

Isn't/..

Isn't that twice the time that ought to be represented by the distance between the record head and the erasure head? -- Ja, dit is korrek. Ek sien nou dat dit is - die afstand stem nie ooreen met die normale half sekonde wat verwag word nie en dit beteken dan dat ek my verduideliking effens moes wysig soos ek vir die Hof verduidelik het. Dit beteken die opneemkop kon dus nie gewees het op die plek waar die klank verdwyn nie, maar moes dus al verder gewees het iewers binne-in die stildeel. Dit sou dus beteken dat die mikrofoon-verbindingsprobleem reeds sou ontstaan het voordat die batterykontakprobleem ontstaan het en dat as gevolg van die verbindingsprobleem die sein verdwyn op daardie punt.

So, the pulse which you earlier said was the record-head pulse on the photograph, what do you now say that pulse represents? -- Nee, ek sê nog altyd dit is die - ekskuus. Die wiskop se puls, dié sê ek is nog steeds dieselfde en op dieselfde plek, maar in hierdie geval is daar geen puls sigbaar vanaf die opneemkop nie.

The pulse which you earlier assumed was the pulse of the recording head, what do you now say that is? -- Nee, ek het nie gesê dat daar ŉ puls is as gevolg van die opneemkop nie. Ek het net verduidelik dit is die posisie waar die opneemkop sou wees.

The pulse of the erasure head, is that the pulse which now indicates the beginning and the end of the battery-contact problem or what? -- Nee, dit dui aan die plek waar die batterykontak begin het aan die linkerkant van daardie pulsgroep, net regs van die middel van ABD(7)18, maar dit moet natuurlik in gedagte gehou word dat die bandmasjien nog vir ŉ klein tydjie aanhou loop al is die krag af en volgens alle aanduidings

lyk dit asof die bandmasjien beweeg tot iewers na die punt waar die wiskop se pulsgroep heeltemal geëindig het. Die masjien sal dan op daardie plek staan en wag en van daardie plek af weer voortbeweeg. Dit is nie duidelik uit die foto presies waar daardie plek sal wees nie.

Does the end of the battery-contact problem, that is to say when the tape begins again to run, does that give rise to any pulse necessarily? -- Nie noodwendig nie. Dit is een van die dinge wat ek sou vermoed saamhang met sterkte van sein wat na die bandmasjien gevoer word en hoe swakker die sein hoe swakker sal die puls wees. In hierdie geval waar ek sê dat daar ŉ verbindingsprobleem is en daar geen sein na die bandmasjien toe gaan nie wil ek aanvaar dat die situasie geredelik kan ontstaan dat die bandmasjien kan begin loop sonder dat daar ŉ puls op die band geplaas word.

Now, in describing the problem in your report at counter no. 670 you say that this is a combination of battery and microphone-contact problems but in another order. Do you now change that view? -- Wel, dit sal steeds in ŉ ander orde wees in die sin dat die batterykontakprobleem nader aan die begin, baie naby aan die begin van die stilgedeelte is en nie naby aan die einde nie.

My Lord, may we have a look at the original of ABD(7)18, please? I want to put it to you that this pulse on ABD(7)18 which you say was caused by the erasure head, corresponds very closely with the erasure-head pulse reflected on ABD(7)13. Please have a look at both originals together if you can, ABD(7)13 and ABD(7)18 and tell us whether you agree.

<u>HOF</u>: Wil u die oorspronklikes hê? -- Asseblief. Daar is ŉ ooreenstemming tussen hulle, maar die ooreenstemming strek

nie/..

nie tot in die fyn besonderhede nie.

I put it to you that that pulse is closest to ...

COURT: Which pulse?

MR YACOOB: The pulse on (7)18 resembles the pulse, the erasure-head pulse on (7)13 more closely than it resembles any of the other erasure-head pulses and those are contained in photographs ABD(7)8, (7)9, (7)15 and (7)17. -- Ek dink daar was 'n effense verkeerde aanwysings van die foto's ABD(7)8 en 9 moes waarskynlik 9 en 10 gewees het.

Yes, that is right, sorry. -- Maar andersins stem ek nie saam met die stelling nie. Die puls op ABD(7)18, alhoewel dit sekere basiese ooreenkomste het met die pulse op ABD(7)9, (7)10, (7)13 en 7(15), het dit ook sekere definitiewe verskille.

I understand that there are differences. What I am putting to you is that the pulse in (7)18, to put it slightly differently, is closer to the pulses in (7)9, 10, 13 and 15 than for example to (7)17. -- Ja, dit is korrek, want ABD(7)17 is die een met afwykings in hom. So in daardie opsig stem ek saam met daardie stelling.

On that basis I want to put it to you that it more likely represents a machine being switched off rather than a battery-contact problem. -- Ek stem nie daarmee saam nie. My mening is dat dit eerder 'n aanduiding is van 'n batterykontakprobleem as dat die masjien afgeskakel was.

Do you have any other examples in this exhibit, 31(1) and EXHIBIT 31(2), of a pulse which simply represents the beginning of a battery-contact problem as you say this one is? -- Nee, ek het nie ander voorbeelde nie.

And particularly because you do not know what machine was used at this time, I put it to you that you cannot say

whether/..

whether it is a pulse created by the machine going off or whether it is a pulse created by a battery interruption. -- Ja, dit is korrek dat dit goed moontlik is dat 'n mens nie sal kan onderskei tussen die pulse veroorsaak deur batterykontak-probleem en afskakdelingsituasie nie. Aangesien ek nie die oorspronklike bandmasjien kon toets nie, kan ek nie verseker wees omtrent daardie aspek slegs op grond van die pulspatrone wat ek waarneem nie. In hierdie geval maak ek egter gebruik van addisionele inligting insluitend my ondervinding, dat daar in ander bandmasjiene wat ek wel getoets het, wel 'n klein verskil bestaan tussen batterykontakprobleem en afskakel-situasie en verder meer omdat ek uit ander gegewens op hierdie opname tot die gevolgtrekking gekom het dat daar wel batterykontakprobleme was in hierdie situasie plus nog sekere ander verduidelikings by elk van die situasies wat ek dan alreeds gedoen het.

What we note hear when listening to this part of the recording, is that there is a pulse followed by silence, thereafter there is a louder, more complex pulse followed by long silence, thereafter the speech comes in without any sign of any pulse at all. Would you agree with that? -- Sover dit die puls aan die begin aangaan let ek nie op dat daar 'n duidelike puls op die foto waarneembaar is nie, maar wat ek wel weet is dat enige skielike oorgang in opname, dit wil sê 'n plek waar die opname skielik wegraak en 'n plek waar die opname skielik begin, kan veroorsaak dat 'n puls gehoor word en dit is moontlik wat hier gebeur. Verder stem ek saam met die beskrywing, behalwe dat in die stilgedeelte die stil as relatief stil beskryf kan word. Daar is nog steeds 'n sekere hoeveelheid ruis teenwoordig in die deel.

This microphone interruption we are talking about now, does not produce the musical effect produced by the microphone interruption at your counter reading 442, is that correct? -- Ja, ek sou dit ook nie verwag nie, want ek is nêrens van opinie aangedaan dat die musikale tipe klank, musiekagtige klank enige verband hou met die verdwying van klank in hierdie twee situasies nie.

Would you say that the microphone-contact problem here was of the same sort apart from at what time it occurred in relation to the battery-contact problem, would you say that is of the same sort as the microphone-contact problem experienced at counter nos. 442, 445? -- Ja, ek is geneig om te sê dit is dieselfde tipe van situasie behalwe dat waar ek voorheen geskat het dat die hoeveelheid waarmee hy klank afgesny het miskien 99% is, is dit in hierdie geval miskien 'n klein bietjie hoër, miskien nader aan die honderd persent.

Would you accept that the silent bit here has in fact no sounds such as those that one hears at counter reading 442, 445? -- Ja, ek stem saam daarmee.

And are you saying that that difference is accounted for by 1% contact which remained between the microphone and the tape recorder at counter reading 442, 445? (Intervention)

COURT: Well why necessarily because his evidence was that at 442, 445 the sound is very faint, but it is some background sound. Now you are asking him is it the same sound here. He says no. Well, you may have had a different background sound at this stage. It is a different time.

MR YACOOB: No, that is why I am asking him whether he is saying that. I did not - and he could have told me whether he was saying ... (intervention)

COURT: No, you are saying are you saying that because it is now nearer honderd per cent diminished instead of 98% diminished or whatever it was.

MR YACOOB: Right.

COURT: Well, that is not necessarily the conclusion.

MR YACOOB: That is why I did not put it to him as a conclusion. I asked him whether in fact that is a correct conclusion. That is the meaning of the question, are you saying that. In any event, what do you say are the reasons for the fact that this section is quiet, that is the section at 670, 672 as compared to the silent section at counter readings 442, 445? -- Ja, dit het ek eintlik reeds geantwoord daarin dat ek gesê het dat my siening daarvan is dat die verbinderprobleem was sodanig dat daar meer volledige verbreking van kontak ontstaan het tussen die mikrofoon en die bandopnemer, daarom is hierdie deel stiller.

I want to put it to you that we find this phenomenon on the tape very strange and impossible. It is impossible for us to give any explanation of what could have happened here except to speculate. -- Ja, ek aanvaar daardie verduideliking.

I may just say that in relation to this tape .. (intervention)

COURT: Could I just get clarity, are you saying it was an off/on or was it not an off/on, but it was a connection problem?

MR YACOOB: No, we are saying that it has more of the characteristics of off/on than a connection problem, but we cannot say what actually happened here, bearing in mind the long gap, but we say as far as the beginning is concerned, that was an off, then of course there is the silence and the recommencement of sound and we say that there are any number of possibilities

for that/..

for that. If you look through your report ...

COURT: Where are you going now?

MR YACOOB: The same report. It is EXHIBIT ABD(6)2 and it is still in connection with the same tape.

COURT: But which counter number now?

MR YACOOB: No, I am asking him just to take a look at the report as a whole, and you will find that there a number of places where you have attributed short interruptions to microphone-contact problems. Is that correct? -- Ja, dit is korrek.

We say that we have gone through those and we have come to the conclusion that virtually all of them are more likely to be overload problems as a result of excessive sound rather than microphone-contact problems caused by vibrations. -- In beginsel stem ek nie saam met die verduideliking soos gegee nie, naamlik my ondervinding is dat die sogenaamde oorlaaiprobleem in hierdie tipe van toerusting nooit hierdie tipe resultaat veroorsaak nie, maar 'n interessant situasie wat ek al teëgekom het, is dat daar mikrofoonverbindingsprobleme ontstaan by die plek in die saal waar die mikrofoon geïnstalleer is en 'n mens vind dan maklik dat jy kontakprobleme kry wat saamval met sterk klank.

HOF: Met ander woorde hulle raas dat die dak lig en dan skuif die mikrofoon se draad uit? -- Dit is omtrent die situasie. So, dit kan - ek sê nie dit is nie, maar dit kan wees dat in hierdie geval - dat dit deel van die probleem is.

MR YACOOB: I want to leave tape one, that is EXHIBIT 31(1) and go briefly to EXHIBIT 31(2), side one, at your counter no. 383. That is where you will find it in your report. I am sorry, I am reminded that there is one more point which

I need/..

I need to raise with you in connection with your previous answer. At the end of this meeting, that is on tape 2, side one, there is some "Nkosi Sikelele I'Africa", do you remember that? Is that indicated anywhere on your report? We are in the process of finding it. -- Dit is nie in my verslag aangedui nie.

It is tape 2, side 2, counter no. - our counter no. 310, that is on the 7 700 and the counter number on the 7 100 would be 262, page 51 of V24. -- Verskoon my, is dit band 2, kant 1?

Side 2. -- Band 2, kant 2?

HOF: Daar staan op die verslag dat daar nie ʼn opname op is nie. Is dit korrek, mnr. Yacoob? EXHIBIT 31(2) has got no recording on it according to the report.

MR YACOOB: I am sorry. It seems I was right in the first place, it was tape 2, side 1. That is right. My Lord, there is some confusion. It will take us five minutes to get - well, let me ask him the question then. Maybe it won't be necessary to play it. I want to put to you that this song sung at the end of the tape is a song which is not sung noisily and accompanied by the tapping of the feet and so on, but that the rhythm of this song is a particularly slow rhythm and during this song one gets a number of these problems which you describe as microphone-contact problems and I just want to put it to you that particularly having regard to the way those problems occur in that song, it is fairly clear that they are overload problems rather than microphone-contact problems. -- Vir eers die opname is gemaak met ʼn bandopnemer wat wel outomatiese winsbeheer het. Dit beteken dat ʼn mens nie na die tyd vanaf die opname kan aflei hoe hard die klank was wat opgeneem was nie en hoewel die lied se klank miskien

rustig/..

rustig kan klink en nie raserig soos party ander nie, kan ŉ mens verwag dat dit nogtans aansienlik harder sal wees as die spraak tydens ŉ toespraak. My ondervinding van sogenaamde oorlaai, "overload", is dat om mee te begin die toppies van seine, dit wil sê die heel bokante en die heel onderkante afgeplat sal word, maar nadat dit deur ŉ bandopnemersisteem gegaan het, sal die afplatting nie meer sigbaar wees nie, daar sal slegs vervorming waarneembaar wees. Dit is nie normaal vir elektroniese klanktoerusting om ŉ onderbreking of ŉ verdwyning van klank te veroorsaak wanneer ŉ oorlaai-situasie plaasvind nie.

First I want to put it to you that you do not know whether the machine used to make the original recording had automatic gain control ... (intervention)

COURT: Let us just pause a moment there. Where is this leading us, Mr Yacoob? The purpose of this inquiry is to determine whether the tapes are fabrications or have been tampered with or not. The one expert is saying, as I understand it, that there was overloading, the other witness is saying that there was an interruption due to a disconnection.

MR YACOOB: Yes.

COURT: Neither of the two versions gives me any indication of any tampering so how is this relevant?

MR YACOOB: My Lord, that is right. That is absolutely right.

COURT: I am not busy with a theoretical discussion here. We must stick to the facts.

MR YACOOB: That is so. I agree, sorry. All right, I am going to move on to the final section in relation to this exhibit and that is your counter reading 383 on tape 2

side 1/..

side 1, if you can find that in your report, and that is the section where the investigating officer's voice breaks through. -- Dit is korrek, ja.

COURT: Could you just refer me again to the page in the transcript? I think I had it at a stage.

MR YACOOB: Page 48, line 10.

COURT: 48, thank you.

MR YACOOB: Just one question, when we hear it, when we hear this tape at this point we hear two voices, one saying "this is tape 2", the other saying "and it is very clear". Can you recall or tell whether they are one or two voices? -- Ja, ek stem saam. Dit klink vir my ook of dit twee aparte mense is.

Now, to deal very quickly with your conclusions in relation to this exhibit, that is 31(1) and 31(2), now here again are there any positive indications in relation to this exhibit now, not generally, that this exhibit is an original recording rather than a copy? -- Dieselfde oorwegings geld hier as wat ek vir die vorige geval genoem het, dat daar nie direkte dinge is wat kan aandui dat dit ŉ oorspronklike is nie, maar dat ek geen aanduidings gevind het dat dit ŉ heropname is nie.

Then I must put it to you that firstly the areas to which we have drawn your attention on this tape, particularly the pauses and the off/on's, could well be indications of edit, what do you say to that?

COURT: Of what?

MR YACOOB: Of edit. -- In een opsig stem ek daarmee saam dat die af/aanskakeling op teller 204, band 1, kant 1, is ŉ "edit"-punt in die opsig dat die bandopnemer doelbewus afgeskakel is deur die persoon wat die opname gemaak het en later weer aangeskakel is. Die skynbare "pause" verskynsel wat net voor

daardie/..

daardie punt plaasvind, naby die begin van die band, wat nie in my notas genoem is nie, maar wat deur die Verdediging uitgewys is, dié is dan 'n soortgelyke situasie, en natuurlik daar is tekens van 'n verandering aan die band na die tyd in die opsig dat daar die een plek is waar 'n opname bo-oor die vorige opname gemaak is.

HOF: Is dit nou by 383? -- By 383, ja, op band 2/kant 1. Daardie plek kan ook beskryf word as 'n "edit". Afgesien daarvan kan ek nie saamstem dat die ander effekte wat waargeneem is, effekte is wat op "edits" dui nie en ek sê naamlik dat dit dinge is wat gebeur het buite die beheer van enige persoon wat met die band te doen gehad het.

MR YACOOB: I put it to you also that there may well be, there could be carefully done edits on this tape recording which you would not have discovered and in fact could not have discovered. -- In beginsel stem ek saam dat dit teoreties moontlik is.

I want to suggest to you that you have made reference in your report only to the very obvious problems on the tape, on EXHIBIT 31(1) and (2). -- Ja, daar is verskeie ander heel klein verskynseltjies wat ek van weet wat ek nie eers neergeskryf het nie.

I want to suggest to you that editing would be a subtle process and that therefore you ought to have concentrated and looked for what may have been subtle indications of editing. -- Ek is tevrede dat die ondersoek soos ek dit gedoen het volledig is en dat dit my in staat stel om 'n mening te vorm omtrent hierdie opname.

I put it to you again that in this tape as well there are a number of points where there is applause, clanks, bangs, clinks and so on which could quite easily mask edits

which/..

which cannot be discovered. -- Ek stem nie daarmee saam nie om dieselfde redes as wat ek vantevore genoem het toe die soortgelyke bespreking vir die vorige band gedoen is.

I put it to you also that one of the ways of masking an edit would be masking an edit point if it is easily discoverable, is to put over it a sort of thing which you would find at 383 as a kind of elastoplast. The only problem is that unlike an elastoplast, you cannot remove this and find out ever what lies underneath. -- Ja, dit is natuurlik iets wat ŉ mens maklik kan sê, maar wat nooit bewys kan word nie.

My Lord, there is one more point which I need to raise in connection with this tape to which I have not drawn the witness's attention yesterday. Thereafter I want to go onto another exhibit in respect of which I have got photographs this morning which I have not been able to look at. What I would suggest, I would need a bit of extra time during the lunch adjournment as well to look at those photographs. What I would suggest is that I draw attention to the problem that I want to refer this witness to now and I would like an early adjournment so that I can look at the photographs for the next tape and the witness can listen to this part of the tape.

COURT: Yes well, we will resume a bit earlier then because it is now 12h20.

MR YACOOB: As Your Lordship pleases, subject to the fact that if I am really not ready and cannot manage I would like leave to let Your Lordship know.

COURT: Yes, you can let me know. Yes, very well, put to the witness what you need to put to him.

MR YACOOB: I want to refer you to EXHIBIT 31, tape 1/

side 1/..

side 1. The position that we are talking about occurs at page 10 of the transcript V34 ..

COURT: 24.

MR YACOOB: 24. It is at counter reading 386 on the 7 700 which would be counter reading 325 on 7 100. Now, the point which I am going to refer you to now, and I will give you the exact point in relation to the transcript in a moment, but what we would like you to listen for is some background singing which occurs at that point. We think that the only possible explanation for this - I withdraw that. We would like you to examine that and tell us whether you hear the singing in the background and what do you think the singing is a result of and the line in the transcript - it will be most clearly audible at the end of the second last paragraph of page 10 and it actually continues quite audibly through the whole of the last paragraph, particularly obvious after the words "even at that stage." Thank you.

COURT: Just a moment now. Does the witness know where this is on his counter readings?

MR YACOOB: My Lord, the tape is actually tuned in precisely at that point and there ..

COURT: I have a bit of a difficulty. The moment I adjourn there will be such a noise in this court that nobody will be able to listen to this tape and an awful lot of time will be wasted. If it does not take too long he can do it here.

MR YACOOB: My Lord, he may have to listen carefully. He can either take the tape recorder away with him or take the tape away with him and it is tuned in at that point. So he puts the tape into his recorder and he will find it there.

COURT ADJOURNS UNTIL 13h20. COURT RESUMES.

LEENDERD PIETER CHRISTIAAN JANSEN (Nog onder eed)

FURTHER CROSS-EXAMINATION BY MR YACOOB: Colonel, did you during the course of lunch listen to the part that we asked you to listen to? -- Ja, ek het daarna geluister.

And I understand that you want that portion played back in the presence of the Court before you answer any questions on it, is that so? -- Ja. Ek sal graag vra dat daardie gedeeltjie wat deur die Verdediging vir my aangedui is gespeel word. Dit is vir my duidelik daar is 'n gesingery hoorbaar in die agtergrond en ek wil ook die Hof se aandag daarop vestig en wys dat dit hoorbaar is tot waar daar in die saal self singery plaasvind, wanneer daardie ander singery dan nie meer hoorbaar word nie.

My Lord, we are starting to play it.

HOF: Waar begin ons nou speel. Ons speel watter band? 31? -- BEWYSSTUK 31(1) en dit is op bladsy 10. Ek is nie seker presies watter ...

Hulle het vir my vertel die laaste paragraaf op bladsy 10 van V24.

MR YACOOB: That is so, and it is tape tape 31 - EXHIBIT 31, tape 1/side one. It is counter number - we are starting at counter no. 280 on the 7 700 which would be on 7 100 234 and I understand that we are to start playing it slightly before that, the point to which we need to listen, and that is at the top of the second last paragraph at page 10.

COURT: Yes, thank you. *(Tape recording is played - stop.)*

Wat sou u aandui, doktor? -- Ek wou aandui dat daar wel singery in die agtergrond gehoor kan word, tweedens dat die luidheid van die singery soos dit op hierdie band deurkom wissel en dat dit saamhang met die werking van die

outomatiese

outomatiese winsbeheer sodat wanneer die spreker begin praat dan word die agtergrond effens sagter en in tydjies wat hy stilbly word dit harder, en dan laastens wanneer daar singery begin in die saal self is die agtergrond-singery nie meer hoorbaar bo die saal se singery nie. My mening van die agtergrond-singery is dat dit iets is wat plaasvind in 'n ander plek, waarskynlik in 'n ander gebou 'n sekere afstand verwyder van die saal waarin hierdie vergadering plaasvind. Die geheelindruk wat ek kry van die klanke in die saal is sodanig dat ek van mening is dat die mikrofoon wat die klank opneem nie baie naby aan die spreker was nie, gevolglik is die mikrofoon betreklik gevoelig ten einde die spreker se klank op te tel en onder daardie omstandighede is dit dan ook gevoelig genoeg om eksterne geluide te registreer.

MR YACOOB: Firstly I want to put it to you that the sound does not become louder, the singing does not become louder, but actually becomes more noticeable when there is no speech simply because there is no speech. -- Nee, dit is vir my baie duidelik dat die vlak van die klank van die musiek toeneem en afneem en elke keer wanneer die spreker praat dan neem die (20) vlak af en sodra hy stilbly dan neem dit weer toe.

Would you accept that there is no singing in the background before the point at which we heard it start here in court? -- Ek het nie nou na 'n groter deel geluister nie, so ek kan nie nou afhand daarop antwoord nie.

I put it to you that we have heard none. -- Ja, ek kan dit aanvaar.

I misunderstood my instructions. I withdraw what I have last put, and I will put it later when things become a bit clearer. (30)

COURT/..

COURT: Just a moment. Are you still putting that there is no singing in the background, before this point where we started listening?

MR YACOOB: That is what I am withdrawing.

COURT: That is withdrawn?

MR YACOOB: That is withdrawn.

I want to say that our impression is that this background singing sounds to us as if it is the consequence of a bad erasure. In other words the singing was recorded on this tape before this recording was put onto it and because there was a bad erasure at that point the singing is actually still filtering through having been left behind. -- Ja, ek verstaan wat gestel word, maar ek kan nog geensins daarmee saamstem nie en die belangrikste rede waarom ek nie saamstem nie, is die wisselinge wat in die agtergrondsang plaasvind en veral ten opsigte van die manier waarop die vlak daarvan verander soos wat die werking van outomatiese winsbeheer intree op die opname.

COURT: Why do you say, Mr Yacoob, that this cannot be real background singing outside?

MR YACOOB: No, we did say it could be. We do not exclude that possibility. We say it is possible that it is background singing outside, but our impression is that it is actually something left behind from an original recording. That is another possibility. All we are saying is that there are two possibilities.

Do you think it is theoretically possible for what we say had happened on this tape to happen, that is the erasure process not working properly and a pre-existing recording left behind or what? -- Teoreties is dit moontlik, maar in

hierdie/..

hierdie geval sê ek is dit nie moontlik dat dit is wat hier gebeur het nie.

I understood you to say in your earlier evidence that this was not possible. I understood you to say that the erasure head's function, it works effectively and somewhat insensitively so that it is not possible for something to be left behind after an erasure process has taken place. Was that impression correct? -- Nee, dit was nie korrek nie. Ek het nie so gesê nie. Ek het wel gesê dat by ŉ normaalwerkende situasie sal daar niks oorbly van ŉ oorspronklike opname nie. Die situasie soos hier gestel waarop ek geantwoord het dat dit moontlik is veronderstel dat daar ŉ swakwerkende uitveemeganisme is.

My Lord, I would like to move on to EXHIBIT 7(1) and 7(2) which is called the Krisch Ravilal Memorial. It is transcript V7 dealt with in your report ABD(4) at pages 10 to 12 and your detailed analysis in connection with this meeting is EXHIBIT ABD(6)3. I want to take you first to your counter no. 69 and you deal with that in your report. Now, there is a 2,9 second break in sound there according to our calculation. I noticed that you have not timed it, but I gave you the timing yesterday ... (intervention)

COURT: Now just a moment, I am interrupting you. Where is it? Is it 069?

MR YACOOB: 069, yes.

COURT: Yes? And you say the time is?

MR YACOOB: The time, as we have time it and as I told the witness yesterday, was 2,9 seconds. Do you agree with that timing? -- Ja, dit is baie naby akkuraat.

Do you say that this is a straightforward switching on and off of the recorder, a switching off and on of the

recorder/..

recorder or is it something, is it a variation? -- Ek sê dat dit ŉ afskakeling en weer ŉ aanskakeling is van die opname met die moontlikheid dat die band teruggespeel was en oorgeluister was sodat daar ŉ addisionele tydsverloop tussen die afskakel- en die aanskakelgedeeltes kan wees.

Have you managed during the adjournment to check what time elapses during the off/on process in respect of the National Panasonic we spoke of? -- Nee, ek het nie daarna gekyk nie.

We would be very happy if you can do that overnight. -- Goed, ek kan dit doen.

What do you say has a greater possibility, the fact that this was put on or put off rather and put on immediately afterwards or would you say that it was put off and the tape ran for a bit and it was put on a little later? (Intervention)

COURT: Just a moment. Are you putting to the witness in the second possibility that it was not played back again, because if the tape runs on and on it will affect the number of seconds that pass.

MR YACOOB: That is so. So, I am putting to him another possibility. I will put it a bit more clearly. Is there a possibility that the tape was put off, then allowed to run for a while in the play mode before the record button was pressed? -- Ja, dit is ŉ wesenlike moontlikheid.

Now, we note a pulse, a clear pulse before the recording recommences after the 2,9 seconds silence. Do you note that? -- Ja, dit is korrek. Ek het ossilloskoopfoto's daarvan wat die puls baie duidelik wys. Ek weet nie of die Verdediging graag enigiets anders omtrent die aspek wil noem nie, dan sal dit miskien nuttig wees om op hierdie stadium die foto's

in te/..

in te handig.

I hope not. We will try and get by without that. I want you to refer, for the sake of comparison, to your report 6.2 and the off/on there indicated at counter no. 024, please. -- Ja, dit is korrek. Ek het dit.

Now, the difference, one of the differences between the 024 - My Lord, I will put it in a slightly different way. Is it correct that the 024 counter reading, what happens there is reflected in EXHIBIT ABD(7)16?

COURT: Yes, it would appear so. -- Ja, dit is korrek.

MR YACOOB: Now, if you compare - if you look at (7)16, would you agree that as far as (7)16 is concerned ...

COURT: I think you must call it ABD(7)16 otherwise the record won't .. (intervention)

MR YACOOB: I am sorry, My Lord. As far as ABD(7)16 is concerned, if you look at that, there is no pulse at the stage when the recording is heard again after the stop, correct? -- Daardie stelling is reeds aan my gestel en ek het geantwoord dat daar is wel 'n klein puls te sien wat net na bo uitwyk en nie na onder nie.

Would you regard the difference in the pulses in the (7)16, ABD(7)16 and the pulse at the end of the pause at counter reading 69, would you regard those two pulses as significantly different? -- Ja, daar is 'n opvallende verskil tussen hulle volgens my ossilloskoopfoto's.

Could both happen? Could both have been caused by the same machine, the same tape recorder? -- Ek sou dink nie dieselfde masjien nie. Daar is wel ander aanduidings dat dieselfde tipe masjien gebruik was.

Leaving aside the other indications now, could they

have/..

have been caused by the same - could that variation, that degree of variation be caused by the same type of machine used or not? -- Ek sou vermoed dat dit wel so kan wees. Dit moet duidelik wees natuurlik dat ek nie die masjien het om te toets nie of nie een van die twee masjiene in die hande kon kry nie, daarom kan ek nie verseker sê nie, maar ek sou uit ander ondervinding sê ja ek dink dit is iets wat kan gebeur, dat sulke verskille kan ontstaan tussen twee masjiene van dieselfde soort.

Would a difference to that extent apply only to the situation where the machine is switched on or could it apply to the pulses created by the machine being switched off as well? -- Die voorkoms van sulke groot verskille? Is dit wat bedoel word? Daaroor kan ek nie duidelikheid hê nie, want dit is twee aparte meganismes wat hier werksaam is. So, dat dit by die een voorkom sou nie noodwendig beteken dat dit by die ander een ook voorkom nie.

But do you exclude the possibility that it could happen with the others, in the switch-off process as well, that degree of variation? -- Nee, ek kan nie uitsluit dat daar moontlik groot verskille is nie. Al wat ek kan sê is dat in die ossilloskoopfoto's wat ek tot my beskikking het van die twee geleenthede, daar sien ek goeie ooreenkoms in die afskakelpuls wat van die wiskop af kom.

I would like to now go to tape 1/side 2, it is EXHIBIT 7, tape 1/side 2. You come to the conclusion in your report that the recording on side 1 ends before the end of the tape and when you turn the tape over the recording on side 2 starts after the beginning at the same point at which the recording on side 1 ends, is that correct? -- Dit is korrek, ja.

What do you say about the hiss lasting 3,21 seconds before the recording on side 2 of EXHIBIT 7.1 begins to which I drew your attention yesterday? -- Ek het dit sorgvuldig nagegaan en gevind dat die geringe toename in ruis en ek moet daarop wys dat dit 'n baie geringe toename in ruis is, maar dit is wel 'n hoorbare toename, dat dit begin presies op die punt wat ooreenstem met waar die wiskop sou gewees het aan die anderkant van die band, op die punt waar die opname aan die eerste kant eindig en ... (tussenbeide)

HOF: Laat ek net duidelikheid kry. U praat van kant 1 en kant 2. Aan watter kant was die wiskop? -- Op kant 2 se begin is daar vir 'n tyd lank eers net bandgeruis en dan op 'n sekere stadium dan is daar 'n effense toename in ruis.

Ja? -- Dit vind plaas by my tellerlesing ongeveer 012 van band 1/kant 2. Dan is daar op daardie selfde kant, band 1/ kant 2 vir 'n aantal sekondes, ongeveer 4 sekondes, volgens my notas, slegs die effens hoër vlak van ruis voordat die klank begin om opgeneem te word. Nou sê ek dat die punt op kant 2 waar die ruis begin, stem ooreen met die posisie op kant 1 waar die wiskop was op die stadium toe die bandopnemer afgeskakel is aan die einde van die opname op kant 1.

MR YACOOB: The first problem there is that the distance between the erase head and the record head represents a time of approximately half a second while this hiss in fact goes on for, according to your calculation, approximately 4 seconds which we accept. We say it is 3,21 seconds, but it makes no difference really. So, how can it then be that it was the position - it represents the position at which the erase head was at the time the recording was stopped on side 1? -- Ja, ek stem saam. 'n Mens sou verwag dat by die omdraaipunt

van die/..

van die band sou die opname begin het hoogstens 0,5 sekondes na hierdie ruis wat ons van praat of wat ek eintlik sou verwag dit sou begin saam met die ruis, met ander woorde daar sou geen aparte ruis waarneembaar wees nie.

So, if one expects that, I am asking you how you can explain a hiss of 3,21 seconds in terms of the position of the erase head which at best was about half a second away from the record head at the time it was switched off anyway. -- Ja. U Edele, een aspek wat van belang is in so ŉ geval is sodra ŉ mens sulke onverwagte ruis kry aan die begin van die band, dan ontstaan daar die moontlikheid dat daardie band ŉ heropname is.

I just want to put it ... (tussenbeide) -- Ek wil net graag by sê die tipiese kenmerk van ŉ heropnameproses is egter ŉ dubbele toename in ruis. Soos beskryf is op bladsy 5 van <u>BEWYSSTUK ABD(5)</u>. In daardie geval is daar ŉ groter toename en dan ŉ kleiner toename wat daarop volg. Ek sal nou nie die hele deel daar weer uitlees nie. Dit staan beskryf daar, maar dit beskryf ŉ dubbele toename van ruis, ŉ groter toename gevolg deur ŉ kleiner toename wat nie in hierdie geval teenwoordig is nie. Wat in hierdie geval teenwoordig is, is ŉ uiters geringe toename in ruis wat dan so bly totdat die opname begin. Die effek wat daar waargeneem word sou ek beskryf as ŉ proses wat as volg plaasvind en dit is naamlik dat met die omdraaislag is eerstens slegs die speelknop gedruk en nie speel en opneem saam nie. Die operateur het toe egter na ŉ paar sekondes sy fout agtergekom en toe òf die bandmasjien gestop en daarna altwee knoppe saamgedruk òf die opneem bygedruk by die speel indien dit vir daardie bandmasjien moontlik is.

Colonel/..

Colonel, is this an alternative explanation or is it ... (tussenbeide) -- Ek is nog nie klaar met daardie verduideliking nie. Daardie situasie verduidelik die tyd wat verlore gegaan het. Verder die geringe toename in ruis kan verklaar word deurdat die band in daardie proses verbybeweeg by byvoorbeeld die opneemkop van die bandopnemer wat gebruik was. Dit is bekend dat indien enige permanente magneet oor band beweeg word of die band verby ŉ permanente magneet beweeg word, daar ŉ toename in die ruisvlak is van die opname wat op die band verskyn. Dit is ook baie algemeen dat bandopnemers ŉ sekere mate van magnetisme ontwikkel, permanente magnetisme ontwikkel in die opneem- en teruspeelkop of as dit aparte koppe is, in albei. Die geringe toename in ruis kan dus verklaar word daardeur dat al was die bandmasjien nie in die opneem-modus nie kon die feit dat die band verby ŉ effens gemagnetiseerde kop geloop het, daardie toename in ruis veroorsaak het. Daar is ook die tipiese aanskakelpuls ŉ klein entjie voordat die opname begin, ŉ puls en ŉ rukkie daarna volg dan die opname op die band.

HOF: Is die ruis en dan die klein toename in ruis, ek moet seker sê in geruis, waarneembaar op die foto wat u geneem het? -- Ek het nie van daardie deel ŉ foto geneem nie. Ek het gekyk daarna op die ossilloskoop en gesien dat op die ossilloskoop is die toename in ruis so moeilik waarneembaar dat dit nie die moeite werd sou wees om ŉ foto te neem daarvan nie, want ook daarop sou dit moeilik waarneembaar wees, so gering is die toename. Dit is in werklikheid eerder meer van ŉ verandering in die kwaliteit van die ruis as wat dit ŉ toename is daarin. Byvoorbeeld twee klanke wat ŉ mens dikwels produseer wat ruisklanke maak, is die s-klank en die

f-klank/..

f-klank soos in Fanie. Dit is altwee ruisklanke wat verskil slegs ten opsigte van hulle kwaliteit en dit is daardie tipe van effek wat ek waarneem op daardie plek.

MR YACOOB: We notice a clear additional hiss for that 3,21 seconds. Now, are you still - sorry, are you offering this last explanation of how this problem occurred as an additional one to the one relating to the position of the erase head? Are you offering it is an alternative one? -- Nee, dit is nie ŉ alternatief nie. Dit was net om aan te dui waar presies, volgens my studie van die situasie, ek gevind het dat die was aan die een kant en aan die anderkant en dan die teenwoordigheid van aanskakelpulse of ŉ aanskakelpuls net voor die opname begin, dui aan dat die bandmasjien eers op opneem geskakel was ŉ paar sekondes later.

Can we take them one at a time then, please, Colonel. I repeat my earlier question how can you explain a hiss of 3,21 seconds in terms of the position of the erase head at the time when the recording was stopped on side 1 when the distance between the record head and the erase head represents a time of only approximately half a second? -- Ek is nie seker dat ek weet wat van my verlang word hier nie.

HOF: Herhaal die vraag.

MR YACOOB: How can you explain a hiss which lasts 3,21 seconds on side 2 of the tape on the basis that this represents the position of the erase head when the recording was stopped on side 1 if you bear in mind that the distance between the two heads, that is the record head and the erase head, represents a time of only about half a second? -- Goed, ek sal weer daarop ingaan. My verduideliking van waarom daar ŉ aantal sekondes weggeraak het, het niks te doen met die posisie

van die/..

van die uitveekop ten opsigte van die speelknoppie. Dit het te doen daarmee dat ek sê dat die speelknoppie gedruk was sonder die opneemknoppie vir 'n paar sekondes lank.

If that is so then I suggest to you that it cannot be that the person switched off the tape recorder towards the end of side 1, turned it over and started recording at the same point as you indicated in your earlier evidence on your report.

COURT: Wait a moment. He says you turn it over; then you play a little and then you start recording.

MR YACOOB: No, no, I am saying it cannot be because as we have already indicated the 3,21 second bit is before the point at which the recording starts, in other words if you turn the tape over at the stage where the recording ends on side one, then the recording on side two does indeed start. The hiss is 3,21 seconds before that. So, if that is the explanation he offers then what would have happened is that the recording would have stopped at that point and if you turn it over you would get the 3,21 seconds hiss first and then the recording. That is not the case, one needs to turn the tape over, rewind the tape before you get the 3,21 hiss. -- Ja, ek verstaan dat hier is 'n misverstand en dit was juis om daardie misverstand uit die weg te ruim dat ek verduidelik het dat die verandering in suisgeluid, dit is wat begin op die plek waar 'n mens die band kan omdraai na die vorige opname geëindig het. Dit is nie korrek dat 'n mens moet terugspoel om by die begin van daardie gedeelte te kom nie. Ek het baie seker gemaak daarvan en dit is wel waar dat as 'n mens presies waar die opname eindig omdraai, dan is dit al klaar effens verby die begin van die ruis, maar dit is waarom ek gesê het as 'n mens aanspeel tot waar die puls gehoor kan word wat deur die

wiskop/..

wiskop veroorsaak word en jy draai daar om, op daardie punt, dan begin die ruis onmiddellik daarna en dit kan ek so verduidelik dat toe die bandmasjien afgeskakel was, op daardie stadium is daar 'n puls op die band gesit deur die wiskop, maar die band het nog 'n klein entjie aanbeweeg sodat daardie puls nou nader aan die plek kom waar die opneemkop se posisie is en die opneemkop se posisie is presies in die middel van die band sodat as die kasset omgedraai word, dan is die opneemkop wat dan ook die terugspeelkop is in die geval weer presies op daardie plek.

There is nothing for it but to demonstrate this, Colonel. Now, My Lord, counter numbers are going to be quite meaningless in this exercise because what will happen when you turn the tape over immediately the sound stops is that really it will be 6,5 or 7 on the other side and you can only get to that by rewinding it, setting it to naught and then bringing it back to 6,5. So, for purposes of this exercise it is sufficient to record that the tape is being played up to count number so and so, turned over and played immediately at that point again.

COURT: Yes. -- Ek wil voorstel dat as dit voorgespeel word die tweede kant eers gespeel word van die begin af sodat die Hof kan weet hoe klink die toename in ruis.

MR YACOOB: All right. We are quite happy to do that first. We are starting from the beginning then of - it is very easy to do that, from the beginning of side 2 of this tape and the counter numbers become irrelevant. We will have to wait a minute, at the most, to get there. I am sorry. -- Ek kan miskien net aan die Hof verduidelik dat die rede waarom ek in my notas gesit het by band 1/kant 2 van ABD(6)3,

tellerlesing/..

tellerlesing 016, daar het ek geskryf "Opname begin. Die band is skynbaar net omgedraai vanaf die einde van die opname op die vorige kant, daarom begin dit nie heel aan die begin van die band nie."' Die rede waarom ek dit geskryf het, is net om aan te dui waarom begin die opname nie heel aan die begin van die band nie, want dit is wat 'n mens sou verwag. Die doel hier was om aan te dui dat hierdie plek stem ooreen met die plek waar die opname geëindig het aan die anderkant en die band is op daardie punt omgedraai. By implikasie wil ek nie kan sê dat daar nie 'n paar sekondes na een of ander kant toe kan wees op daardie punt om een of ander rede nie. Ek weet nie of hierdie argument nou net haarklowery is en of dit enige nuttige doel het nie.

COURT: Where are we now, Mr Yacoob?

MR YACOOB: My Lord, we are at counter number - My Lord, we did not start at naught on that one. We will just take it right back to naught and play it up to the point where we stopped again and then give Your Lordship the counter number. We are now, My Lord, at counter number 007 on the 7 700 and 005 on the 7 100 and the hiss that we refer to is the additional hiss which hopefully was heard between three and four seconds before we switched it off. Colonel, we are now going to turn the tape over - My Lord, from this point on counter numbers become quite irrelevant because unless you turn it over, rewind it to its beginning to naught and then come back to the counter number, we are not going to get it right. We are now going to turn it over and stop the tape and hopefully agree that that is the point at which the switch-off pulse is. (Recording is played - stop.) Do you accept that the point at which we stopped the tape is

at the/..

at the switch-off pulse at the end of EXHIBIT 7(1) side one? -- Daar is nou gespeel ȟ deeltjie vanaf die end van kant 1 van hierdie band, BEWYSSTUK 7(1), en hy het afgeskakel - ja, ek stem saam hy is afgeskakel op die punt net toe die klank geeindig het.

Which would be the point at which the person making the recording, if he simply turned it over without much ado, would have turned it over and started recording again, right? -- Ja.

You will notice that we now turn the tape over and we are now going to play the tape at precisely that point but on side two. (Recording is played - stop.) You have noticed that there was about a second before you got the switch-on pulse of the tape recorder which would have meant that the tape ran on for a little when we switched it off on the other side, but certainly not as much as three to four seconds, is that right? -- Ja. U Edele, ek kan nie saamgaan met wat hier in die hof gedemonstreer word nie omdat ek nou nie beheer het oor die omstandighede nie. Dit is vir my duidelik dat daar was ȟ stukkie ruis na hy omgedraai was voordat die opname begin het, maar my toetse het aangedui dat dit meer is, dat al die ruis van omtrent drie sekondes of ȟ bietjie meer in daardie gedeelte voorkom.

I simply put it to you that you are wrong about that. -- Nee, ek kan dit nie aanvaar nie, want ek het moeite gedoen om seker te maak daarvan.

Did you find this hiss at the time of your original investigation? Before you compiled your report? -- Van geheue af kan ek nie onthou nie.

I suggest to you that you did not find it and that the fact that you did not find it indicates that you did not

listen/..

listen to the tape sensitively enough. -- Ja, maar dit help nie om te sê dat ek dit nie gevind het omdat ek nie nou kan onthou daarvan nie. Daar is soveel ure se bandopnames wat ek geanaliseer het en dit is al verskeie maande gelede dat die feit dat ek sê dat ek dit nie kan onthou nie, sekerlik nie ŉ bewys is dat ek dit nie gehoor het nie en dit is sekerlik ook nie ŉ bewys dat ek nie my analise deeglik gedoen het nie.

I suggest to you that if you had found it, you would have noted it in your report. -- Nie noodwendig nie. As ek ŉ dubbele toename in ruis sou gevind het wat vir my sou aandui dat dit ŉ heropnameproses was, dan sou ek dit sekerlik genoem het.

But the fact that there isn't that much of an increase in sound could simply mean that the machine used to feed in the recording was a very sophisticated one with a very low noise level. -- Nee. Die aanduidings wat ek gekry het hier is dat die band wat gebruik was vir die maak van die opname ŉ nuwe band was. Alternatief dat dit band is wat alreeds een of twee keer gebruik was en goed skoongemaak is met ŉ sogenaamde "bulk eraser". In enige so ŉ geval sou dit gebeur het dat wanneer ŉ nuwe opname begin word, en dit is die implikasie van die Verdediging hier, dan is daar ŉ toename in ruis, maar daardie toename in ruis is groter as dit wat ek hier gevind het. Dit weet ek uit teorie en uit ondervinding, dat so ŉ toename in ruis groter is as dié wat ek hier gevind het.

But you have found the change in sound variable, haven't you? -- Herhaal net daardie vraag.

COURT: What do you mean by variable?

MR YACOOB: In other words the difference between the change in sounds varies from recording to recording and from

time/..

time.

COURT: You mean the increase in sound?

MR YACOOB: That is so.

COURT: Varies in extent?

MR YACOOB: Yes.

COURT: Yes? -- Ja, in gevalle waar ŉ bandmasjien gebruik was vantevore - nee, in gevalle was ŉ band reeds gebruik was, daar was ŉ vorige opname op gewees, en daar word nou ŉ verdere nuwe opname gemaak op die band en daar word veronderstel dat in albei gevalle die mikrofoon of die klanksisteem sodanig ingestel is dat daar so min as moontlik klank, verkieslik nul klank deurkom na die opneemkop toe, dan kan ŉ mens praat van kleiner variasies in die toename in ruisklank wanneer ŉ nuwe opname begin, maar as ŉ mens praat van nuwe band of "bulk erased" band dan sal enige nuwe opname wat daarop gemaak word ŉ goed meetbare verskil, dit wil sê toename in ruisvlak veroorsaak.

MR YACOOB: I put it to you that the increase in the noise level varies also from machine to machine and finally that the increase in noise level here is perfectly consistent with a copy being made. -- Ek kan dit nie aanvaar nie. Ek verwerp die stelling geheel en al.

My Lord, we now have got to move to another area of the tape which is going to take another five minutes or so to find, but in the meantime may I deal with another area? As a result of an extended uses of energy last night I am happy to announce that in relation to the Huhudi tape, that is exhibit - I have not made a note of the exhibit numbers. That is 12.1 and 12.2. The witness need not listen to the tape unless he wants to. All I intend to raise with him

is, quite apart from all the general questions I have asked in relation to all the tapes, I will not be taking him to specific parts of the tape unless he needs to go there, all I need to raise with him is the finding that we make that the recording is particularly distorted and of particularly - I am putting it very badly - that the sound level of the recording is low, on the one hand, and on the other hand there is also considerable distortion which indicates some sort of difficulty with the automatic gain control, but we find those two factors being present together an indication that it is a copy. As far as the rest of the tapes are concerned the questions will be limited to general questions arising out of the report that he has made and the view of the tapes overall and I do not envisaged at this stage that different parts of the tape would have to be played and so on.

COURT: So, can we take it, to use your words, that there will be a burst of cross-examination?

MR YACOOB: Yes, hopefully, My Lord, that will be so, except - Your Lordship assumes that I am capable of such a burst, I do not know.

COURT: So, as far as EXHIBIT 12 is concerned the witness need not listen to it at all?

MR YACOOB: Yes.

COURT: Is there anything else that he has to listen to?

MR YACOOB: My Lord, no. I have pointed out to him yesterday all the areas that we wanted him to listen to and we actually stopped there, but I make my position quite clear that this is my anticipation. I believe that the anticipation is correct.

COURT: Yes, very well. Do you want to take the adjournment now?

MR YACOOB: That will be useful. Before Your Lordship

goes/..

goes there is going to be a problem, but if the witness does not want to take EXHIBIT 12 away with him to study, we would like to do that, but if the witness them I concede that, because he is going to be cross-examined, he ought to.

HOF: Het u BEWYSSTUK 12 nodig? -- Ek sal graat BEWYSSTUK 12 neem.

Goed, dan word BEWYSSTUK 12 aan u oorhandig.

Have all my other exhibits been returned?

MR YACOOB: I believe that. We do not have any.

COURT ADJOURNS UNTIL 1986-09-05 AT 09h00. (10)

DELMAS TREASON TRIAL 1985-1989

PUBLISHER:

Publisher:- **Historical Papers, The University of the Witwatersrand**
Location:- **Johannesburg**
©2009

LEGAL NOTICES:

Copyright Notice: All materials on the Historical Papers website are protected by South African copyright law and may not be reproduced, distributed, transmitted, displayed, or otherwise published in any format, without the prior written permission of the copyright owner.

Disclaimer and Terms of Use: Provided that you maintain all copyright and other notices contained therein, you may download material (one machine readable copy and one print copy per page) for your personal and/or educational non-commercial use only.

People using these records relating to the archives of Historical Papers, The Library, University of the Witwatersrand, Johannesburg, are reminded that such records sometimes contain material which is uncorroborated, inaccurate, distorted or untrue. While these digital records are true facsimiles of paper documents and the information contained herein is obtained from sources believed to be accurate and reliable, Historical Papers, University of the Witwatersrand has not independently verified their content. Consequently, the University is not responsible for any errors or omissions and excludes any and all liability for any errors in or omissions from the information on the website or any related information on third party websites accessible from this website.

DOCUMENT DETAILS:

Document ID:- **AK2117-I1-20-142**
Document Title:- **Vol 142 p 7055-7113. Witness: Jansen**